

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Uttalelse til utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Det vises til Departementets høringsbrev av 24. februar 2005.

Framlagt utkast til ny forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein er en direkte oppfølging av rovviltmeldingen og Stortingets behandling av denne i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Forskriften vil erstatte nåværende erstatningsforskrifter for henholdsvis husdyr (1999) og tamrein (2001), og skal etter planen tre i kraft 1. mars 2006. Som vist til i høringsbrevet er formålet todelt ved at driftsenheten får erstatning for økonomiske tap når rovvilt dreper eller skader dyr og for å motivere driftsenheten til å iverksette effektive forebyggende tiltak.

Buskerud omfattes i liten grad av tamreindrift og høringsuttalelsen berører derfor ikke de forhold som spesifikt omtaler dette.

Miljøvernavdelingen og Landbruks- og Næringsavdelingen har gjennomgått utkastet og Fylkesmannen gir følgende kommentarer til høringen:

Generelt

Utkastet gir en samlet erstatningsordning for husdyr og tamrein, og samsvarer etter vår oppfatning med de føringer Stortinget la ved behandlingen av rovviltmeldingen. Ordningen vil i større grad enn dagens ordninger motivere til iverksettelse av forebyggende tiltak. Fylkesmannen slutter seg derfor til hovedlinjene i utkastet til ny ordning.

Vi er imidlertid opptatt av at ordningen skal oppfattes som rettferdig med hensyn til hvor mye erstatning som gis til den enkelte besetning, samtidig som den stimulerer til et godt og faglig dyrehold. Driftsenhetene for sau er i dag svært uensartet og med ulike forutsetninger i en rovviltsituasjon. Erfaringsmessig er en ikke ubetydelig del av erstatningene for tap av sau knyttet til mindre driftsenheter og driftsenheter som ikke deltar i organisert samarbeid. Vi er derfor usikre på om foreslåtte virkemidler er gode og differensierte nok som motivasjon til å oppnå ordningens intensjon om å bidra til å redusere risikoen for rovviltskade.

Forskriften er hjemlet i viltlovens § 12 a som tilsier at det ytes erstatning når husdyr eller tamrein blir drept eller skadet av rovvilt. Vi antar at forskriftens bruk av begrepet *erstatning* følger av dette. Begrepet *erstatning* er imidlertid etter vår oppfatning et snevrere uttrykk enn forskriftens intensjon. Uttrykket henspiller mer på en ensrettet ordning for erstatning ved oppståtte tap av inntekt og formue, enn også å være et insentiv til å forebygge skade. Begrepsbruken bør derfor tydeligere målbare foreslått omlegging enn hva utkastet reelt gjør.

Vi er inneforstått med at forhåndsutbetalingen (risikoerstatningen) inkluderer erstatning for et udokumentert og forventet tap, men anbefaler likevel at uttrykket *kompensasjon* eller lignende benyttes der forskriften hentyder til og omhandler motivasjon til å iverksette forebyggende tiltak. Høringsbrevet framhever nettopp forhåndsutbetalingen som ordningens hovedelement (første punkt). Forskriftens tittel bør også reflektere dette, og kan med fordel endres til f eks *Forskrift om kompensasjon ved rovviltforekomst og (rovvilt-)erstatning for husdyr og tamrein*.

Risikoerstatningen og fastsetting av risikofaktorer og risikoområder som grunnlag for slik erstatning er en kritisk faktor. Forhåndsutbetalingen er ment som hovedelementet i ordningen og skal baseres på dokumentert kunnskap om rovviltforekomst. Vi er usikre på om metodikk og innsats i overvåkingen i våre områder i dag gir nødvendig kunnskap for å oppfylle erstatningsordningens intensjon.

Det forutsettes at det utarbeides utfyllende retningslinjer tilsvarende som til dagens forskrift, jf. *DN - Rundskriv september 2002*.

§ 1 Formål

Ny forskrift innebærer en vesentlig omlegging i forhold til gjeldende ordninger. Forslaget vektlegger at virkemidlene i langt større grad enn i dag skal stimulere og medføre til reduserte tap. Formålsparagrafen bør gjenspeile dette, og rekkefølgen av målsettingene foreslås endret i forhold til utkastet.

§ 2 Rett til erstatning

Begrepet *kompensasjon* bør innlemmes, jf. generelle kommentarer. Gjelder også øvrige paragrafer der dette er naturlig i henhold til våre generelle kommentarer.

§ 3 Definisjoner

Begrepet *risikoerstatning* (bokstav f) bør endres til *risikokompensasjon*, jf. generelle kommentarer. En risikokompensasjon skal i dette tilfellet dekke eller motivere til å forebygge overfor en viss risiko. En erstatning skal gis for et dokumentert eller sannsynliggjort tap. Gjelder også øvrige paragrafer der begrepet forekommer (bl a kapittel III).

§ 4 Hvem har rett til erstatning

For entydig og sammenfallende begrep bør uttrykket *produksjonstillegg* byttes ut med *produksjonstilskudd*, jf. *forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket*.

§ 5 Krav til dyrehold og aktsomhetsplikt

Fylkesmannens mulighet til å gi nærmere retningslinjer om aktsomhetsplikten er etter vår oppfatning en utvidelse av dagens ordning som er begrenset til å fastsette særlige vilkår i enkelttilfeller. Vi støtter forslaget og gir tilslutning til at dette direkte nedfelles i forskriften. Imidlertid forutsetter vi at retningslinjene skal være hjemlet i nasjonale føringer.

I kommentarene poengterer Departementet at aktsomhetsplikten er et grunnvilkår for å få erstatning. Annet ledd annet punktum bør derfor lyde: "... Fylkesmannen kan gi nærmere retningslinjer om aktsomhetsplikten og om hva som skal anses som rimelige tiltak." Tilsvarende bør bruken av *kan* vurderes i tredje ledd.

Vi er imidlertid litt usikker på relasjonen mellom den myndighet Fylkesmannen gis til å gi retningslinjer og den myndighet en rovviltnemnd har etter *forskrift 18. mars 2005 om*

forvaltning av rovvilt til å gi føringer i forvaltningsplanen om differensiert forvaltning og forebyggende tiltak. Vi antar det ikke er motsetninger i dette, men ber Departementet entydig avklare dette.

§ 6 Avgrensning av tid

Fylkesmannen gir tilslutning til begrensningen av erstatningsplikten som nå presiseres i utkastet.

§ 8 Rett til risikoerstatning

Begrepet *kompensasjon* bør brukes isteden for erstatning, jf. tidligere kommentarer.

§ 9 Beregning av risikoerstatning

Begrepet *kompensasjon* bør brukes isteden for erstatning, jf. tidligere kommentarer.

§ 16 Søknadsskjema og søknadsfrist for erstatning for husdyr

Vi anbefaler at søknadsfristen for risikokompensasjon sammenfaller med fristen for tilskudd om forebyggende og konfliktdempende tiltak (p.t. 15. januar).

§ 18 Utbetaling av erstatning

Bør endres til *Utbetaling av kompensasjon og erstatning*. Tilsvarende bør begrepet *kompensasjon* brukes isteden for erstatning i bokstavene a og b.

§ 19 Krav om tilbakebetaling

Vi anser at tilbakebetaling uten videre også skal skje i de tilfeller der savnede og erstattete dyr kommer til rette, jf. Departementets kommentarer til § 12. Vi kan ikke se at dette fanges opp av utkastets ordlyd.

§ 20 Erstatning for andre arter i særlige tilfeller

Denne myndigheten tilligger i dag Direktoratet for naturforvaltning. Fylkesmannen er ikke uenig i en delegering, men viser til begrunnelsen *enhetlig vurdering* i dagens ordning for sentralisert myndighet. Entydige retningslinjer er derfor påkrevd.

§ 21 Erstatning for skade forvoldt av andre rovviltarter

Dagens ordning har tilsvarende hjemmel, men er begrenset til havørn. Vi er med unntak av rødrev ikke kjent med at andre rovviltarter enn de som direkte omfattes av utkastet (§ 3 a) kan tilskrives som potensielle skadegjørere på husdyr og tamrein. Vi anbefaler derfor at paragrafen utgår og at eventuelt påviste skadetilfeller vurderes i henhold til § 23 (dispensasjon). I motsetning til dagens dispensasjonshjemmel er denne foreslått utvidet til en generell adgang i utkastet. Alternativt bør hjemmelen begrenses til havørn, jf. dagens ordning og Departementets kommentarer til § 3 a.

Med hilsen

Kirsti Kolle Grøndahl

Bertil Anderson

Gjenpart:

Direktoratet for naturforvaltning

Rovviltnemnda i region 2

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen i Aust-Agder